

MALMÖ HÖGSKOLA

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 15 oktober 2008

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer om idrott och fysisk bildning på idrottsforum.org

”En grundbok i didaktik för idrottsstuderande och deras lärare är med all sannolikhet nödvändig för att ämnet idrott ska ha universitetsstatus och kvarhålla legitimitet inom skolans ramar i såväl Danmark som övriga länder.” Detta lakoniska konstaterande svarar Jane Meckbach för en recension av just en sådan bok. Och på kort tid har två idrottsdidaktiska grundböcker i form av antologier sett dagens ljus, en i Sverige och en i Danmark. Den svenska, *Idrottsdidaktiska utmaningar* (Liber) sammanställd av Håkan Larsson och Jane Meckbach, kommer vi snart att recensera här på forumet, och här skriver alltså nu Meckbach om den danska, *Idrætsundervisning: En grundbog i idrætsdidaktik* (Museum Tusulanum) sammanställd av Helle Rønholt och Birger Peitersen. Det är fråga om en reviderad nyttgåva av första upplagan från 2000. Meckbach konstaterar att boken – som med fördel kan läsas från pärm till pärm – är en välskriven grundbok som trots svag anknytning till nyare idrottsdidaktisk forskning bör kunna införas som kurslitteratur i alla de skandinaviska länderna.

En grundbok för alla idrottsdidaktiker

Jane Meckbach

Gymnastik- och idrotthögskolan, Stockholm

Helle Rønholt & Birger Peitersen (red)
Idrætsundervisning: En grundbog i idrætsdidaktik

365 sidor, hft.

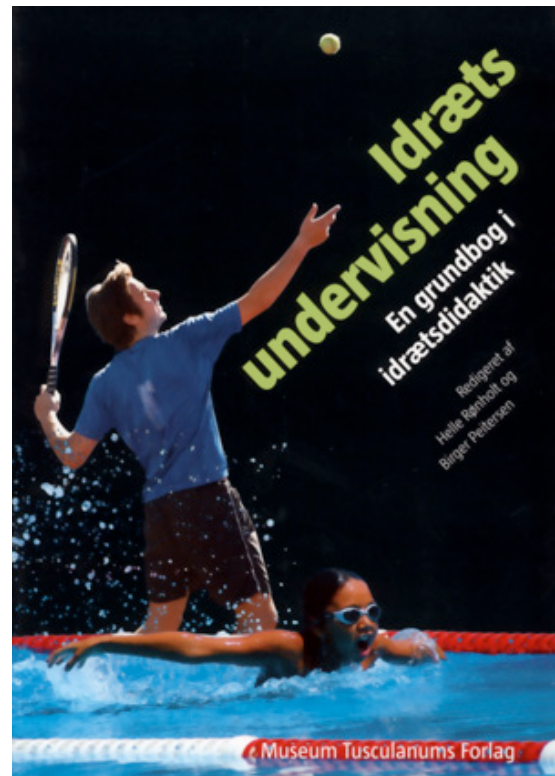
København: Museum Tusulanum

2008

ISBN 978-87-635-0757-8

Det danska författarparet Helle Rønholt och Birger Peitersen i samverkan med kolleger från dåvarande DHL utkom redan 1991 med boken *Idrætsdidaktik - og pædagogisk praksis* vilken kom att få stor betydelse för idrottsdidaktiska frågor även i Sverige. Jag vågar påstå att den var en av inspirationskällorna till att den idrottsdidaktiska forskningen i vårt land kom att ta fart. Och från 2000-talet och framåt har således ett flertal avhandlingar publicerades i Sverige vilka fokuserar på idrottsdidaktiska frågor. En översättning av den danska boken till svenska, med några kompletterande kapitel om svensk skola, i samverkan med Claes Annerstedt utgavs 2001 med titeln *Idrottsundervisning: Ämnet idrott och hälsas didaktik* (Multicare).

Helle Rønholt och Birger Peitersen har en lång och gedigen egen idrottslig erfarenhet och forsknings- och pedagogisk karriär, och båda har verkat som lärarutbildare vid Köpenhamns universitet (fd DHL) under många år. De idrottsdidaktiska frågorna och koppling mellan teori och praktik genomsyrar den nytänkade reviderade boken med titeln *Idrætsundervisning: En grundbog i idrætsdidaktik* (första utgåvan kom 2000).

Denna grundbok syftar till att sätta idrottsdidaktiska frågor i centrum, och målgruppen för boken är bred, påtalar författarna, såsom lärare och pedagogstudenter vid seminarierna i Danmark, idrottsstudenter på universiteten, samt tränare inom den frivilliga idrotten.

Bokens upplägg gör att den med fördel kan läsas från pärm till pärm, men man behöver inte följa detta slaviskt utan respektive del kan mycket väl läsas separat. Boken omfattar fem delar 1) Allmän och idrottsdidaktisk teori, 2) Idrottsmetodik, 3) Perspektiv på undervisning, 4) Ämnesdidaktik och 5) Läroplaner i det danska skolsystemet.

En grundbok i didaktik för idrottsstudier och deras lärare är med all sannolikhet nödvändig för att ämnet idrott ska ha universitetsstatus och kvarhålla legitimitet inom skolans ramar i såväl Danmark som övriga länder.

Denna bok tar i den första delen avstamp i Klafkis definition av didaktik som vetenskapsområde, dvs. att "Didaktik er en videnskab om praksis og for praksis!" (Rønholt s.13). Författaren menar att didaktik är såväl ett forskningsfält som en allmän teori om undervisning och lärande. Bokens didaktiska perspektiv lutar sig således på en kritisk-konstruktiv didaktik och beskrivs väl i den första delen, samt definierar de olika begreppen om allmän- och fackdidaktik samt special- och ämnesdidaktik. Dessutom beskrivs utgångspunkterna för idrottsdidaktik och undervisningsprocesser i ämnet samt dess unika lärprocesser. Rønholt beskriver utöver detta olika kompetenser för att förstå ämnets specifika kunskapsbas och sätter dessa i relation till olika kontexter. Vidare problematiserar Rønholt olika vetenskapsdiscipliners betydelse i relation till idrottsdidaktiken. Avslutningsvis behandlas den goda idrottsundervisningen utifrån flera dimensioner där teori, tanke och handling blir viktiga begrepp. Denna del drar stora penseldrag över flera områden som rör grundläggande didaktiska frågor, vilket kan vara till gagn för den breda målgruppen av läsare som boken riktar sig till. Dock saknas senare tids idrottsdidaktisk forskning vilket skulle kunna ha varit ett intressant bidrag i boken – se exempelvis artikel av den franska idrottsdidaktikern Amade-Escot (2000) och artikel med fokus på det idrottsdidaktiska innehållet skriven av Amade-Escot & O'Sullivan (2007).

Del två fokuserar metodiska frågor inom fältet idrott vilket motiveras i denna bok med att man här tar utgångspunkt i en didaktisk metoduppfattning där man lägger vikt vid vilka beslut som skall tas och hur undervisningen skall gestaltas. De två kapitel som behandlar metodiken skulle mycket väl kunnat ha inkluderats i den första delen där man lyfter fram att metodiken är en del inom didaktiken.

Följande avsnitt, del tre, behandlar perspektiv på idrottsundervisning och ger exempel på en idrottskultur- och perspektivmodell. De danska författarna för dessa kapitel (flertalet verksamma vid Köpenhamns universitet) definierar och problematiserar idrott med hjälp av den presenterade modellen där den praktiska idrotten problematiseras och står i centrum med stöd av olika teorier. Modellen är intressant och väcker tankar om hur våra danskar kolleger ser på de ämnesdidaktiska frågorna. Utifrån den beskrivna modellen av idrott följer sedan kapitel som fokuserar de olika delarna i modellen med stöd i olika teorier såsom: lek, kroppserfarenhet, prestation, hälsa och socialt lärande.

Del fyra följer därefter som utifrån ämnesdidaktiska frågor problematiserar de olika komponenterna i ämnet idrott: Kropsbasis (finner inget bra svenskt ord), bollspel, dans och rörelse, redskapsgymnastik, friluftsliv, vattenidrott och avslutningsvis fri idrott. De olika ämnesområdena bearbetas mer eller mindre utifrån didaktiskt ställningstagande och varför de finns med i exempelvis skolundervisningen. Våra danska kolleger tar utgångspunkt i den kroppsliga praxisen och teoriförankrar sitt verk på ett begripligt sätt.

Den avslutande delen handlar om läroplaner i det danska skolsystemet från de obligatoriska skolformerna till universitetsutbildningen i idrott. Det slår en att mångt och mycket som står skrivet i de danska läroplanerna är snarlikt de svenska systemens styrdokument.

Det är en välskriven bok – men den känns både "gammal" och "ny". Har man tagit del av de tidigare utgåvorna känner man igen sig och läsningen blir inte så spännande. Men om man är exempelvis idrottslärarstudent och möter denna text är den alldeles förträfflig för att sätta sig in i det ämnesdidaktiska fältet idrott, en grundbok som kan tillföra kunskap när man börjar studera idrott i Danmark eller i annat nordiskt land. För svenska idrottsstudenter kan den ses som ett komplement till den nyss utkomna boken *Idrottsdidaktiska utmaningar*.

Referenser

- Amade-Escot, Chantal (2000). "The contribution of two research programs on teaching content 'Pedagogical content knowledge' and 'Didactics of physical education'", in *Journal of Teaching in Physical Education*. Vol 20, no1, pp. 78-101.
- Amade-Escot, Chantal & O'Sullivan, Mary (2007). "Research on content in physical education: theoretical perspectives and current debates", in *Physical Education and Sport Pedagogy*. Vol. 13, no 3, pp. 185-205.
- Idrottsdidaktiska utmaningar* (2007) red. Larsson, H. & Meckbach, J. Stockholm: Liber.

© Jane Meckbach 2008

 Köp boken från [Adlibris.se](https://www.adlibris.se)

 Kjøp boken fra [Capris.no](https://www.capris.no)

 Køb bogen fra [Adlibris.dk](https://www.adlibris.dk)

www.idrottsforum.org | Redaktör Kjell E. Eriksson | Ansvarig utgivare Aage Radmann